

BANKACILIK HESAPLARINDAN KAYNAKLANAN FAİZ ORANI RİSKİNİN STANDART ŞOK YÖNTEMİYLE ÖLÇÜLMESİNE VE DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, bankacılık hesaplarında yer alan bilanço içi ve bilanço dışı pozisyonlardan kaynaklanan faiz oranı riskinin standart şok yöntemiyle ölçülmesine ve değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 43 ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan,

a) Alım satım hesapları: Bankaların, para ve sermaye piyasalarında sürekli alım ve satım işlemlerinde bulunmak amacıyla kısa vadeli olarak ve/veya alım ve satım fiyatları arasındaki beklenen ya da gerçekleşen fiyat farklılıklarından ya da diğer fiyat ve faiz oranı değişikliklerinden faydalanmak amacıyla veya alım satım aracılık ya da piyasa yapıcılığı nedeniyle ellerinde bulundurduğu repo ve menkul kıymet ödünç işlemlerine konu olanlar dahil finansal araçlar ile söz konusu finansal araçlar ile ilgili pozisyonlardan kaynaklanan risklerden korunma ya da bu riskleri azaltma amacıyla yapılan türev finansal araçlar ve spekülasyon amaçlı türev finansal araçların izlendiği bilanço içi ve dışı hesapları ve pozisyonları,

b) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

c) Bankacılık hesapları: Alım satım hesaplarında izlenen kalemler ile 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca özkaynak hesaplamasında dikkate alınan sermaye benzeri borçlar dışındaki kalemler hariç olmak üzere, faize duyarlı tüm bilanço içi ve bilanço dışı kalemleri,

ç) İndirime esas oran: Bankalarca faize duyarlı bankacılık hesaplarında yer alan pozisyonlar dikkate alınarak para birimleri bazında belirlenecek risksiz verim eğrilerinin kullanılması neticesinde elde edilen ve her bir vade dilimindeki pozisyona isabet eden oranı,

d) İskonto oranı: İndirime esas oran kullanılarak elde edilen ve her bir vade dilimindeki pozisyonu bugünkü değerine indirgeyen oranı,

e) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,

f) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

g) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

ğ) Net pozisyon tutarı: Vade dilimleri itibarıyla faize duyarlı bankacılık hesaplarındaki aktifler ile yükümlülükler arasındaki farkı,

h) Özkaynak: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmeliğe göre hesaplanan özkaynağı,

ı) Standart şok: Kurumca belirli dönemlerde ilan edilecek pozitif veya negatif faiz oranı şokunu

i) **(Ek:RG-27/3/2021-31436)** Katılma hesabı: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan katılma hesabını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bankacılık Hesaplarından Kaynaklanan Faiz Oranı Riski Standart

Rasyosunun Hesaplanması, Bildirimi ve Aşımalar

Oransal sınır, hesaplama şekli ve bildirim

MADDE 4 – (1) **(Değişik:RG-27/3/2021-31436)** Bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski standart rasyosu, faize duyarlı bankacılık hesaplarında yer alan pozisyonların nakit akışları üzerinden Ek-1’de yer alan bildirim cetveline yerleştirilmesi sonrası elde edilen net pozisyon

tutarlarının pozitif ve negatif standart şok uygulanması sonucu elde edilen iskonto oranları ile indirgenmiş tutarlarının, net pozisyon tutarlarının şok uygulanmamış iskonto oranları dikkate alınarak indirgenmesi neticesinde elde edilen tutarlardan farklarının vadeler ve para birimleri bazında toplamının özkaynaklara bölünmesi suretiyle hesaplanan rasyolardan banka için en büyük zararı oluşturan rasyodur. Bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski standart rasyosunun hesaplanmasında, bankacılık hesaplarında yer alan pozisyonlardan katılma hesabı kaynaklı olanlar Kurulca belirlenecek oranda dikkate alınır.

(2) Bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski standart rasyosu yüzde yirmiyi aşamaz. Kurul, bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski standart rasyosunu banka ya da banka grubu bazında farklılaştırmaya yetkilidir.

(3) Bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski standart rasyosu, her ayın son günü itibarıyla hesaplanır. Ek-1'de yer alan bildirim cetveli Türk Lirası ve Amerikan Doları ile Avro para birimlerinin Türk Lirası karşılıkları olmak üzere üç farklı para birimi üzerinden doldurulur. Diğer yabancı para cinsinden varlık ve yükümlülükler, ilgili çapraz kurun kullanılması suretiyle Avro cetvelinde dikkate alınır. Pozisyonların Türk Lirası karşılıklarının hesaplanmasında, hesaplama tarihi itibarıyla, Türkiye Muhasebe Standartları ile Kanun uyarınca yürürlüğe girmiş düzenlemelerde belirtilen değerlendirme esası uygulanır.

(4) Bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski standart rasyosunun hesaplanmasında, bankalarca Kuruma bildirilen son dönem özkaynak tutarı dikkate alınır.

(5) Bankalar, bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski standart rasyosunun hesaplanmasında, alım satım ve bankacılık hesaplarını ayrıştırabilecek detayda vade ve para birimi bazında yeterli bilgileri, hesaplama dışında bıraktıkları bilanço içi ve bilanço dışı kalemleri, hesaplama dâhil edilmesi belirli varsayımlar gerektiren borçlu cari hesap, kredili mevduat hesabı, kredi kartı alacakları ve diğer varlık ve yükümlülüklerin hesaplama kapsamında dikkate alınmasına ilişkin bilgiler ile indirimde esas oranların belirlenmesinde kullanılan yöntemle ilişkin bilgileri güncel şekilde denetime hazır bulundururlar.

(6) Kurul belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde, Kanun uyarınca yürürlüğe konulan düzenlemelere göre ana ortaklık niteliğine sahip olan ve konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunan bankalardan bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski standart rasyosunun konsolide özkaynak hesaplama dönemleri itibarıyla konsolide olarak da hesaplanmasını istemeye yetkilidir.

Oransal sınıra uyumsuzluk

MADDE 5 – (1) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen azami oranda aşım oluşması durumunda aşağıdaki bentlerde belirtilen şartlardan herhangi birinin varlığı halinde oluşan son dönem aşım tutarı aynı döneme ilişkin sermaye yeterliliği standart oranının hesaplamasında özkaynaklardan indirilir.

- a) Bir önceki dönem azami oranında aşım bulunması,
- b) Önceki 12 aylık dönem içerisinde iki defa azami oranın aşılması.

(2) Bankalar aşımın nedenlerini, aşımın giderilmesine yönelik alacakları tedbirler ile birlikte, Ek-1'de yer alan bildirim cetvelinin Kuruma gönderilme süresi içinde bildirmek zorundadır.

(3) Özkaynaklarda meydana gelebilecek düşüşler nedeniyle azami oranda aşım oluşması ve şartların gerektirmesi halinde, bu aşımın Kurumca belirlenecek bir süre içerisinde giderilir.

(4) Yapılacak denetimlerde, bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski standart rasyosunun tutturulmasına yönelik fiktif işlem yapıldığının tespit edilmesi halinde, bu işlemlere karşılık gelen tutarlar geriye yönelik olarak varlık ve yükümlülüklerden düşülmek suretiyle ilgili döneme ilişkin rasyo yeniden hesaplanır. Bu maddenin uygulanmasında işlemin fiktif olup olmadığı, işlemin ekonomik mantığı ve işlemin tarafları göz önünde bulundurularak belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Katılım bankalarının gerçekleştirilen işlemler

Madde 6 – (1) Bu Yönetmelikte geçen faiz ibareleri, Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen katılım bankaları tarafından kullandırılan fonlar bakımından kâr payını ifade eder.

Yürürlük

MADDE 7 – (1) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 5 inci maddesi 1/7/2012 tarihinde, diğer hükümleri ise 1/9/2011 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

	Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	23/8/2011	28034
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	27/3/2021	31436

[Ekini görmek için tıklayınız](#)